

Talendikeskuse ja Teaduskooli ühisseminar

Koduõpe omal valikul ja valikuta, korona tõttu ja ilma sellela.

Täna on Sinu annetused veelgi suurem mõju.

#annetamistalgud

Tartu Talendikeskuse ja Teaduskooli ühisloog

TARTU ÜLIKOOL teaduskool

1

Edenenud ja kiire õppija kaugõppes

VIIRE SEPP

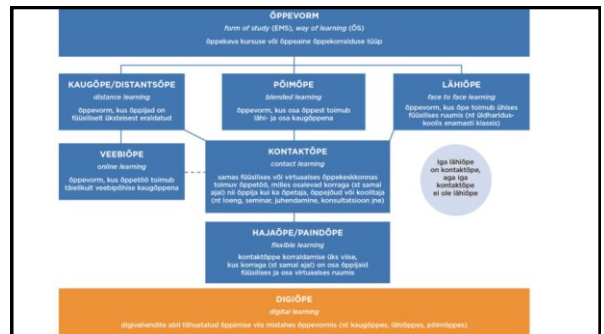
2

Terminid

- Rannastu-Avalos, M., Sõrmus, M. Digijastu hariduses: paind ja distantsõppe võlu ja valu
- Õpetajate Leht nr 40, 26.11.2021

<https://opleht.ee/2021/11/digijastu-hariduses-paind-ja-distsantõppe-volu-ja-valu/>

3

4

Võimete alusel grupeerimine ja kiirendamine

- andekad õpilased eelistavad uudset ja pingutust nõudvat materjali, võimalust süveneda oma ande ja huvide valdkonda, individuaalselt tööd, õppe kiirendamist ja diferentseerimist ning võimlust tegutseda koos samaste võimete taseme ja huvidega kaasklassiga (Gross, 2002, 2004; Lu, Li, Stevens, & Ye, 2017; Rogers, 2007).
- väljakutsete puudumine mõjutab negatiivselt nii emotsionaalset seisundit kui tunnetustegevust (Kisartas et al., 2017).
- andekad õpilased eelistavad intellektuaalselt samaste võimete alusel moodustatud homogeenseid grupe – akadeemiline edenedamine, positiivsem suhtumine kooli ja oma andekusse (Lu, Li, Stevens, & Ye, 2017; Adams-Byers, Whitsell, & Moon, 2004; Shields, 2002)

5

Võimete alusel grupeerimine ja kiirendamine

- Kaugõppeprogrammide efektiivsus sõltub sellest, kuidas need arvestavad andekate hariduse (andekuspäädagogika) parimaid tavasid
- Hiljutine ulatuslik meta-analüüs näitas, et andekad õpilased edenesid kõige jõudsamini programmides, mis olid loodud spetsiaalselt nende intellektuaalseid vajadusi arvestades (Steenbergen-Hu, Makel, & Olszewski-Kubilius, 2016)

=> **Kaugõppe on kaasav**

- avab võimalused elukohast ja koolist sõltumata, põhimõtteliselt väldib diskrimineerimist (v.a. rahalised võimalused)

6

Spetsiaalselt andekatele suunatud kaugõppeprogrammid

- TÜ teaduskool – 1965, esimene veebipõhine kursus 2002
- Johns Hopkins Center for Talented Youth (CTY) – 1979
 - 2014 konverentsil "Talendid tulevikku teenistuses III", vt <https://www.utv.ee/naita?id=18897#>

7

Andekad vabatahtlikust kaugõppes I

- kvantitatiivne uuring (Wallace, 2009)
- 690 CTY programmides osalevat andekat õpilast vanuses 5-17 ja nende vanemad
- nii õpilased kui lapsevanemad hindasid veebipõhist kaugõppekogemust positiivseks ja efektiivseks
- Tulemused kinnitavad, et veebipõhine kaugõpe sobib ka andekatele algklassiõpilastele, kuigi arvutikasutamise oskused olid nõrgemad kui vanematel õpilastel
- **mentorte poolt veebis või muul viisil toetatud kaugõpe on tõhus, kuna see pakub igale õpilasele sobivat ja individuaalset väljakutset ilma andekaid õpilasi eraldi rühmitamata või erikoolidesse suunamata**

8

Andekad vabatahtlikust kaugõppes II

- Kvantitatiivne uuring
- 65 andekat õpilast 3.-12. kl ja nende veebikursuste juhendajad (Thomson, 2010)
- Andekate õpilaste probleemid kaugõppes ilmnevad
 - (veebipõhise) õpikeskkonna ja õpilase õpieelstuste mittevastavuse
 - Kommunikatsiooni vahesuse
 - oma iseseisva töö oskuste ülehindamise tõttu

=> **Kaugõpe eeldab õpilasel kõrgemat ennastjuhtivust ja motivatsiooni** kui neil on tavalises füüsilises klassiruumis (Picciano, Seaman, Shea, & Swan, 2011; Thomson, 2010).

9

Andekad vabatahtlikust kaugõppes III

- Kvalitatiivne uuring (Potts, 2018)
- 5 poissi vanuses 11-12 a, 2 neist olid üheaegselt veebikeskkonnas
- materjalid pidevalt kättesaadavad
- Ennastjuhtiva ja toetatud õppimise kombineerimine oli positiivne kogemus kõigi jaoks
- Võimalus töötada omas tempos, "veebipõhine kui õnnistus andekale õpilasele"
- Positiivne, kõik kasutasid suhtlemiseks foorumit (juhendaja kohal) => kriitilise ja loova mõtlemise toetamine

=> **Omavaheline kommunikatsioon on oluline ka kaugõppes.**

10

Sunnitud distantsõpe COVIDi ajal I

- Poldre, A. Siis, kui maailm lukku läks
- Õpetajate Leht nr 40, 26.11.2021
<https://opleht.ee/2021/11/siis-kui-maailm-lukku-laks/>
- Euroopa komisjoni uuring <https://bit.ly/30VJQcu> => ebavõrdsus suurenes, hästi toetati nõrgemaid => **kas muut "andekad saavad lse hakkama" on endiselt jõus?**

11

Andekad sunnitud koduõppes COVIDi ajal I

- 20 andekat õpilast ja 10 lapsevanemat
- Nii lapsed kui vanemad tundsid end rohkem koomatuna ja pinged peres kasvasid
- Õpilastel muutused rutinis, liikumispirangud, tunded, et nad ei tee midagi väärtuslikku
- Mõju psüühilisele heaolule, ilmingud: unehäired, igavus, üksindus, kurbus, viha, abituse tunne, lein, motivatsioonipuudus, laiskus.
- Õpilased väljendasid negatiivset suhtumist veebipõhisesse õppimisse ning kirjeldasid seda kui **sobimatut ja ebatõhusat, kus on vähe võimalusi suhtlemiseks ja aruteluks.**

Turksoy, E. & Karabulut, R. (2021). Perceptions of Gifted Students Towards Distance Education in the Covid-19 Pandemic. Talent, 10 (2), 176-189

12

Sunnitlud distantsõpe COVIDi ajal II

Handisfoorum uuring https://handisfoorum.ee/images/2021/EHF_distantsõpe_2021_uuring.pdf

- 3.3. Õpilaste distantsõppega toimetuleku tüpoloogia (lk 60 – 72)
- A-100q: Distantõpet eelistav/taol edukas** (51% vastanutest): domineerib PK II astmes ja gümnaasiumis, P ja T võrdselt
- Täielikult ennast juhtiv loov tüüp, tugeva enesekontrolliga ja autonoomse õppimistiliga.
- Terveõppe õppimist peab enda jaoks võlga 100%ks, kuna turvitarpe on tema jaoks olgus ja õpetajad enamasti ei differentseeri.**
- Eelistab distantsõpet/distantõpet kontaktõppele- saab ise oma aega planeerida ja eesmärgi seada
- Sõakind
- Ei piirdu vaid õpetaja poolt ette antud ülesannetega, seab oma eesmärgid kõrgemale.
- enesekindel ja kõrge enesehinnanguga
- heal planeerimisoskusega, jääb vaba aega hobidega tegelemiseks ja õues liikumiseks.
- Õppimises tungad puuduvad

B-100q: Oidivast toime tulev, juhendamisel ja korraldajal vajav (24% vastanutest), T>P

C-100q: Distantõppe halvasti toime tulev, stressile (25% vastanutest), P>T

Eha, M., Laaneta, M., Laagna, K., Sarv, E.-S., Sira, L. (2021). Tema koroonaviiruse õpetaja, õpetaja ja õpilaste vaates. Eesti Handisfoorum distantsõppe jätuvuuring. Tallinn, 72 lk. Eesti Handisfoorum.